

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Gemeente Hellendoorn
Aangevraagde activiteiten :	sloop en nieuwbouw woningen
Datum ontvangst aanvraag :	02.12.2021
Locatie :	De Isakke 5 Hellendoorn
Datum beschikking :	23.02.2022
Kenmerk :	D2022-01-003215
Zaaknummer :	2021-013092

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Kwetsbare perioden	8
B.4	Soortspecifiek – gewone dwergvleermuis en laatvlieger	8
B.5	Soortspecifiek – egel, bunzing, hermelijn en wezel	9
B.6	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	11
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	12
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project	12
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	16
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	16
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	17
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	17

C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	17
D.	SLOTCONCLUSIE	18
BIJLAGE 1	PLAATS VLEERMUISTILLEN.....	19
BIJLAGE 2	MITIGATIE VLEERMUIZEN IN WONINGEN	20
BIJLAGE 3	MITIGATIE EGEL EN KLEINE MARTERACHTIGEN	21
BIJLAGE 4	PLANGEBIED ONTHEFFING	24

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

█ van het adviesbureau Eelerwoude heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

De aanvraag is gedaan vanwege de ontwikkeling van 22 nieuwbouwwoningen op een kavel, Isakke 5 in Hellendoorn. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen of te vernielen³ en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁴.

Deze ontheffing heeft betrekking ontwikkeling van 22 nieuwbouwwoningen op een kavel, Isakke 5 in Hellendoorn, zoals weergegeven in bijlage 4.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2032.

Wij hebben een langere ontheffingsperiode opgenomen, zodat de vereiste monitoring uitgevoerd kan worden.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Eelerwoude, 30 november 2021. Projectplan Wet natuurbescherming. Ontwikkellocatie Hellendoorn Noord. 202608

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

³ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hellendoorn;
- Eelerwoude, [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-01-003215). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁵, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁵ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken, sloop, verwijderen vegetatie en bouwrijp maken terrein) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten:
- Gewone dwergvleermuis: voortplanting 15 mei tot en met 15 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart.
 - Laatvlieger: voortplanting 15 mei tot en met 31 juli, jongen tot in oktober gezoogd. De winterperiode 1 november tot en met 31 maart.
 - Kleine marters: voortplanting 15 maart tot en met 31 september
 - Egel. Voortplantingsperiode 15 maart tot 31 september Winterperiode 1 december tot en met 15 maart.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>Gewone dwergvleermuis</i>												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												
<i>Laatvlieger</i>												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												
<i>Kleine marters</i>												
Voortplantingsperiode												
<i>Egel</i>												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

B.4 Soortspecifiek – gewone dwergvleermuis en laatvlieger

6. In de periode 1 april tot 15 mei of 1 september tot 1 oktober worden de te slopen gebouwdelen ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. De verblijfplaatsen worden tenminste 5 dagen voor de aanvang van de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door het creëren van tocht in de spouw en onder het dak door dakpannen te verwijderen en grote gaten in de spouw te maken. Daarbij moeten de gaten tenminste 1 m² zijn en bij voorkeur worden hoeken grotendeels verwijderd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
7. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
8. Voor 1 mei 2022 plaatst u 2 vleermuistillen, type Unitura VMPT1 of vergelijkbaar in ontwerp en materiaal. U plaatst deze op de in bijlage 1 aangegeven plaatsen. Volgens de aanvraag blijven deze tillen permanent staan. Let op dat voor het verwijderen ervan mogelijk een ontheffing noodzakelijk is.

9. U realiseert 88 duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Deze verblijfplaatsen worden tijdens de bouw van de woningen ingebouwd en zijn vanaf dat moment beschikbaar.
- a. U doet dit voor de gewone dwergvleermuis door op de in bijlage 2 aangegeven locaties 44 inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis in te bouwen. De verblijfplaatsen bestaan uit inbouwkasten van het type VMPM2e, of vergelijkbaar in materiaal, constructie en afmeting. Bij de plaatsing houdt u rekening met de vereisten uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis.
 - b. Voor laatvlieger doet u dit door op de in bijlage 2 aangegeven locaties 44 inbouwkasten in de vorm van dakoverstekken te realiseren, volgens het type Unitura VML1 of vergelijkbaar in materiaal, constructie en afmeting.
- In het ecologisch logboek (zie voorschrift 19) geeft u aan waar de permanente verblijfplaatsen zijn geplaatst en op welke wijze aan de vereisten voor realisatie is voldaan.
10. U monitort de geschiktheid van de geplaatste permanente verblijven (volgens voorschrift 9). De woningen en de daarin openomen verblijven moeten op het moment van monitoren tenminste 12 maanden volledig beschikbaar zijn voor vleermuizen. U monitort door het tweede en vierde jaar nadat alle 22 woningen zijn gerealiseerd een onderzoek met batdetector uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2021 – zomerverblijven gewone dwergvleermuis en laatvlieger (of een geactualiseerde versie van het protocol die dan geldt).
11. In de jaren van uitvoering van de monitoring stuurt u ons uiterlijk 1 december ter goedkeuring een rapportage over de uitgevoerde monitoring. Hierin geeft u de resultaten weer. Indien uit de monitoring blijkt dat verblijfplaatsen niet of niet voldoende gebruikt worden geeft u aan welke maatregelen nodig zijn om de effectiviteit te verbeteren. Daarnaast voegt u een plan van aanpak toe waarin is weergegeven binnen welke termijn deze aanpassingen worden gerealiseerd. Wij kunnen aanvullende maatregelen opleggen. Aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit extra voorzieningen of interne of externe aanpassingen aan deze permanente voorzieningen. Dit is afhankelijk van de resultaten van de monitoring.

B.5 Soortspecifiek – egel, bunzing, hermelijn en wezel

12. Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting voert een ecologisch deskundige een controle uit om na te gaan of egels of kleine marters aanwezig zijn. Hierbij worden visueel gewerkt, eventueel ondersteund met kijkers met warmtebeeld en/of endoscopen. Daarbij wordt gelegenheid gegeven om te vluchten naar terreindelen die niet worden bewerkt.
13. Bij grondwerkzaamheden wordt het betreffende perceel een week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het te maaien (max. 10 cm boven het maaiveld en kort gehouden) en het maaisel direct af te voeren. Dit voorkomt dat er tijdens de grondwerkzaamheden nog kleine marterachtigen of egels aanwezig zijn.
14. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. De delen die ongemoeid blijven moeten in verbinding worden gehouden met ander potentieel leefgebied of het aangewezen compensatiegebied, zodat dieren hier altijd naar toe kunnen.
15. Tijdens maai- en graafwerkzaamheden wordt steeds in één richting gewerkt, zodat de dieren de mogelijkheid hebben om weg te vluchten van de werkzaamheden, zonder in het nauw te worden gedreven.
16. U realiseert de permanente mitigatie voor de egel uiterlijk op 1 juli voorafgaand aan de Werkzaamheden dus voor 1 juli 2022. Als permanente mitigatie richt u een compensatiegebied in, richt u wadi's in binnen het plangebied en maakt u leefgebied dat behouden blijft geschikter door het plaatsen van takkenrillen en stobben. Dit is uitgewerkt in bijlage 3.

17. U stelt voor het beheer van het leefgebied voor egel en kleine marters een beheerplan op. Dit stuurt u binnen 6 maanden na de verzenddatum van de ontheffing ter goedkeuring toe naar het meldpunt. Het beheer moet erop gericht zijn de waarden van het gebied als leefgebied voor egels en kleine marters te behouden en te versterken.
18. 5 jaar na realisatie van de woningen vindt een eenmalige evaluatie / monitoringsronde plaats. Hierbij wordt een algeheel oordeel geveld (biotoopanalyse) over de ontwikkeling van het compensatiegebied (volgens voorschrift 16). Waar nodig worden extra maatregelen getroffen. Daarnaast wordt met behulp van een wildcamera gekeken of de maatregelen voor egels en kleine marterachtigen op juiste wijze tot stand is gekomen. U meldt de voorgenomen monitoring en evaluatie (via het meldpunt) tenminste één maand voorafgaand aan de monitoring.
19. In het jaar van uitvoering van de monitoring stuurt u ons uiterlijk 1 december ter goedkeuring een rapportage over de uitgevoerde monitoring. Hierin geeft u de resultaten weer. Indien uit de monitoring blijkt dat verblijfplaatsen niet of niet voldoende gebruikt worden geeft u aan welke maatregelen nodig zijn om de effectiviteit te verbeteren. Daarnaast voegt u een plan van aanpak toe waarin is weergegeven binnen welke termijn deze aanpassingen worden gerealiseerd. Wij kunnen aanvullende maatregelen opleggen. Dit is afhankelijk van de resultaten van de monitoring.

B.6 Overige zaken

20. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, egel, bunzing, hermelijn en wezel.
21. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁶. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hellendoorn

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁶ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁷ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁸ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁰ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

Daarnaast gebruiken wij voor beschermde soorten waar geen kennisdocument voor opgesteld is, ook de 'Handreiking Soortenbescherming in Overijssel' (Provincie Overijssel, 2021) bij onze toetsing.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project bestaat uit de realisatie van 10 kavels voor vrijstaande woningen en 12 kavels voor de bouw van twee-onder-een-kap woningen. De gemeente Hellendoorn heeft deze ontwikkeling in eigen beheer, zonder externe projectontwikkelaar. In bijlage 4 is een weergave van het plangebied opgenomen.

Om het gebied bouwrijp te maken is het noodzakelijk om de bestaande woning binnen het plangebied te slopen en de tuin te verwijderen. Daarnaast wordt de ruigte, opslag en het bosje met naaldbout verwijderd. Tussen de woningen door worden op twee locaties van oost naar west wadi's gerealiseerd. Deze wadi's worden door de gemeente Hellendoorn ecologisch beheerd. De noordkant (geluidswal) blijft gehandhaafd.

Het eindbeeld bestaat uit 22 gerealiseerde natuur-inclusieve woningen. De precieze visuele uitstraling van de nieuwbouwwoningen is nog niet bekend. Voor compensatie van grondgebonden zoogdieren wordt het noordwestelijke deel (nu intensief agrarisch grasland) van het plangebied speciaal ingericht voor kleine marterachtigen en egel vanaf januari 2022. De aanleg van het compensatiegebied start in januari 2022 en is afgerond vóór het broedseizoen van vogels (1 maart 2022). De woning wordt gesloopt in de periode oktober-november 2022. Het bouwrijp maken van het terrein vindt plaats in de maanden september en oktober 2022. Vervolgens vindt de bouw van de woningen plaats.

C.2.2 Doel van het project

Realisatie van woningbouw om te voorzien in de woonbehoefte van de gemeente.

⁷ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁰ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	(Opzettelijk) doden of vangen	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen	Opzettelijk verstoren	eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{11, 12}	opzettelijk te ontwortelen of te vernielen	onder zich te hebben of te vervoeren
Gewone dwergvleermuis						X		
Laatvlieger						X		
Egel						X		
Bunzing						X		
Hermelijn						X		
Wezel						X		

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 1 januari 2027.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Eelerwoude, 30 november 2021. Nader onderzoek beschermde soorten. Ontwikkellocatie Hellendoorn Noord. 201287;
- Eelerwoude, 30 november 2021. Projectplan Wet natuurbescherming. Ontwikkellocatie Hellendoorn Noord. 202608;
- Kaart plangebied;
- Machtiging.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 2 december 2021 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en de 'Handreiking Soortenbescherming in Overijssel' (Provincie Overijssel, 2021) bij onze toetsing.

¹¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹² Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Projectplan ¹³ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Bureauonderzoek en veldonderzoek. Het veldonderzoek bestaat uit nader onderzoek naar gebouwbewonende vogels volgens de kennisdocumenten, onderzoek naar vleermuizen volgens het Vleermuisprotocol en biotooponderzoek naar egels en kleine marters volgens onze handreiking.

Volgens het onderzoek zijn geen nesten of rustplaatsen van broedvogels aangetroffen. In de woning is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één van de laatvlieger aangetroffen. In het plangebied is voor egel, bunzing, hermelijn en wezel geschikt leefgebied aanwezig waar verblijfplaatsen in aanwezig kunnen zijn. In totaal gaat ongeveer 9.850 m² geschikt leefgebied voor egel en kleine marterachtigen verloren.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is om de afwezigheid, dan wel de aanwezigheid en functie van de verblijfplaatsen vast te stellen.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat verloren:

- Eén zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- Eén zomerverblijfplaats van de laatvlieger;
- 9.850 m² geschikt leefgebied met mogelijke verblijfplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹⁴, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis of onze Handreiking Soortenbescherming. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, egel, bunzing, hermelijn en wezel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

- Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De minst kwetsbare periode van alle soorten ligt tussen begin oktober tot eind november. De kwetsbare overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger loopt van november tot en met maart. De kwetsbare voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis loopt van half mei tot augustus. De kwetsbare kraamperiode van de laatvlieger loopt van half mei tot en met juli, maar jonge dieren kunnen nog tot in oktober gezoogd worden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige.
- Voorafgaand aan de sloop worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt dit gedaan door gaten in dak en muur te maken. Deze moeten voldoende groot zijn om tocht te kunnen garanderen.
- Na het ongeschikt maken van de woning wordt minimaal 5 dagen met goede weersomstandigheden gewacht en wordt onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden een controle uitgevoerd met een batdetector op uitvliegers. Als er geen waarnemingen zijn, kunnen de sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd. Als er wel nog vleermuizen worden waargenomen, zijn mogelijk aanvullende maatregelen noodzakelijk.
- Als tijdelijke maatregel worden twee vleermuistillen / verblijfplaatsen Unitura VMPT1 op palen gerealiseerd. Voor deze optie is gekozen omdat er binnen een korte afstand geen gemeentelijk woningbezit aanwezig is waar tijdelijke verblijfplaatsen kunnen worden geplaatst. De locatie is weergegeven in bijlage 1. Voor de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis zijn er bij de woningen

¹³ Hoofdstuk 3 en 4 pagina 8 tot en met 16

¹⁴ Hoofdstuk 5, pagina 17 en 18 en hoofdstuk 11 pagina 29 tot en met 35

aan de westkant van het plangebied mogelijke bestaande alternatieve verblijfplaatsen. De laatvlieger zal waarschijnlijk geen gebruik maken van de vleermuistil, dit is een soort die maar beperkt gebruik maakt van kasten. De vleermuispalen worden aan de rand van de te realiseren wadi's geplaatst aan de westkant (meest donkere kant). U geeft aan dat deze tillen permanent aanwezig blijven.

- Elke te bouwen woning (22 totaal) in het plangebied wordt voorzien van inbouwvoorzieningen voor zowel de gewone dwergvleermuis als de laatvlieger.
- Voor de gewone dwergvleermuis worden per woning 2 inbouwvleermuiskasten gebruikt van het type Unitura VMPM2e of vergelijkbaar type.
- Daarnaast worden in de gevelrand voorzieningen geplaatst die geschikt zijn voor laatvlieger in vorm van een dakkast VML1 (2 per woning). De geschiktheid van een dergelijke constructie blijkt uit een bijgevoegd monitoringsrapport van een ander project. De in dit project toegepaste maatwerkconstructie (die in verschillende projecten als maatwerk is toegepast) is door Unitura vertaald naar een prefab oplossing.
- U geeft aan dat het eerste jaar na de realisatie van de nieuwbouwwoningen de voorzieningen worden gemonitord op effectiviteit. Dit gebeurt door een vleermuisonderzoek in de zomerperiode volgens het Vleermuisprotocol 2021. Waar nodig worden extra maatregelen getroffen. Het is niet aannemelijk dat al na 1 jaar de verblijven zijn betrokken. Wij nemen daarom een afwijkende voorwaarde op dat twee 2 en 4 jaar na realisatie moet worden gekeken.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De huidige trend in aantallen en verspreiding is stabiel en de soort heeft een gunstige staat van instandhouding. De laatvlieger komt voor in een brede verspreiding van Midden- tot Zuid-Europa. De populaties zijn waarschijnlijk stabiel (Dietz et al, 2011). Omdat er weinig systematisch verzamelde gegevens beschikbaar zijn wordt het toekomstperspectief voor de soort, als ook de eindbeoordeling van de staat van instandhouding zowel landelijk als provinciaal beoordeeld als 'ongunstig-ontoereikend'.

Doordat mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Egel en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

- Werken buiten de kwetsbare periode van de soorten. Dit betreft voor egel en kleine marterachtigen de voortplantingsperiode (1 maart – 1 september/oktober) en (voor egel) ook de overwinteringsperiode (1 november – 1 maart). Uitzondering hierin is het dichte naaldbos met kerstbomen. Dit groen is qua dichtheid en structuur ongeschikt voor de egel of kleine marters als verblijfplaats.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het terrein gecontroleerd door een ecologisch deskundige. Hiervoor wordt o.a. met een speciale warmtebeeldcamera het gehele gebied onderzocht. Tijdens maai- en graafwerkzaamheden wordt één richting gewerkt, zodat de dieren de mogelijkheid hebben om weg te vluchten van de werkzaamheden, zonder in het nauw te worden gedreven. In dit geval wordt in de richting van het gerealiseerde compensatie gebied gewerkt, zodat deze hier kunnen schuilen. Richting de noordkant (het gebied dat blijft behouden) wordt niet gewerkt, omdat de dieren dan mogelijk de weg (N347 Haersingel) op kunnen raken.
- Bij grondwerkzaamheden wordt het betreffende perceel een week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het te maaien (max. 10 cm boven het maaiveld en kort gehouden) en het maaisel direct af te voeren. Dit voorkomt dat er tijdens de grondwerkzaamheden nog kleine marterachtigen of egels aanwezig zijn. Het maaien wordt in de richting van de dekking op een naastgelegen perceel uitgevoerd.
- De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. De delen die ongemoeid blijven moeten in verbinding worden gehouden met ander potentieel leefgebied of het aangewezen compensatiegebied, zodat dieren hier altijd naar toe kunnen.
- Voor de kleine marterachtigen en de egel wordt een compensatiegebied ingericht aan de noordoostzijde van het plangebied. De inrichting daarvan is specifiek gericht op de functie als leefgebied en verblijfplaats door beplanting met inheemse soorten en kruidenrijk grasland.

Daarnaast blijft een deel van het geschikt gebied binnen het plangebied bestaan en wordt er binnen het plangebied nieuw leefgebied gerealiseerd. Het terrein dat behouden blijft (geluidswal noordkant), wordt in geschiktheid verbeterd door de aanleg van takkenrillen en plaatsing van stobben. In bijlage 3 is het geheel aan compensatiemaatregelen weergegeven. U heeft aangegeven al in januari met de aanleg te starten, zodat het compensatiegebied functioneel is op het moment dat het terrein bouwrijp wordt gemaakt. Uiteindelijk wordt 2.100 m² niet direct gecompenseerd, maar gecompenseerd door een kwaliteitsverbetering van bestaand gebied.

- 5 jaar na realisatie van het leefgebied van egel en kleine marter vindt een eenmalige evaluatie / monitoringsronde plaats. Hierbij wordt een algeheel oordeel geveld (biotoopanalyse) over de ontwikkeling van het compensatiegebied. Waar nodig worden extra maatregelen getroffen, zoals extra beplanting, kunstmatige verblijven etc. Daarnaast wordt met behulp van een wildcamera gekeken of de maatregelen voor egels en kleine marterachtigen op juiste wijze tot stand is gekomen. In verband met de monitoring na 5 jaar en de mogelijke uitloop van werkzaamheden waarvoor de ontheffing voor 5 jaar is aangevraagd, verlengen we de geldigheidsduur van de ontheffing tot eind 2032.
- Over het beheer van het compensatiegebied is niets opgenomen. We nemen een voorschrift op dat vraagt een beheerplan van het gebied ter goedkeuring te overleggen. Het beheer moet er op gericht zijn de geschiktheid voor egel, bunzing, hermelijn en wezel te behouden.

Egel, bunzing, hermelijn en wezel staan onder druk door het verdwijnen van voedsel en leefgebied. De staat van instandhouding van deze soorten in Overijssel is onbekend. Daarom zijn ze in Overijssel niet langer vrijgesteld maar is ontheffing noodzakelijk. Doordat mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de staat van instandhouding van kleine marterachtigen en egel.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop van de bestaande woning en realisatie van woningen aan de Isakke 5 te Hellendoorn leiden tot het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de genoemde soorten. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.10 lid 1 b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Een alternatieve locatie is niet mogelijk aangezien de bestaande woning is verouderd en er geen vervangende functie voor deze woning beschikbaar is. Ruimte voor nieuwe woningen zijn ook in Hellendoorn schaars. De locatie is de enige logische locatie voor realisatie van woningen. Alternatieven zijn in de directe omgeving niet aanwezig, omdat deze gronden in veel gevallen een agrarische bestemming hebben en in gebruik zijn. De sloop en het bouwrijp maken van het plangebied wordt zorgvuldig uitgevoerd. Hiervoor is geen alternatieve werkwijze mogelijk zonder het risico op schade aan het verblijfplaatsen van vleermuizen, egels en mogelijk kleine marterachtigen.

De planning voor de sloop van de woning en het bouwrijp maken van het plangebied is volledig afgestemd op de kwetsbare perioden van de aangetroffen beschermde soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenoemde activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (vleermuizen); en
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (egel en kleine marters)

Wij zijn van oordeel dat deze belangen voldoende zijn onderbouwd. De werkzaamheden (nieuwbouw energiezuinige woningen) resulteren in een lager energieverbruik per woning dan de oorspronkelijke woning. Die energiebesparing levert een wezenlijk milieuvoordeel op. Wil op mondiaal niveau de problematiek van het broeikaseffect worden aangepakt, dan zal ook op nationaal niveau dienen te worden geïnvesteerd. Dergelijke investeringen bestaan uit kleinere lokale ontwikkelingen zoals het verbeteren van de isolatie van woningen. Het klimaatprobleem wordt zo bij de bron aangepakt. Daar komt bij dat energiebesparing en duurzaamheid hoog op de agenda staan bij gemeenten en wooncorporaties. Het initiatief dient doelen van sociale aard. Er is een dusdanige behoefte aan woningen, dat de huidige woning incl. ruime kavel ruimte moet maken voor meerdere woningen.

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG). Die eisen vloeien voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD) en zijn overgenomen in het bouwbesluit.

Daarnaast dient de realisatie van woningen een groot openbaar belang. Er is een behoefte aan extra woningen in Hellendoor, zoals ook in het bestemmingsplan is onderbouwd.

Daarnaast is er sprake van een ruimtelijke inrichting en het daarop volgend gebruik.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

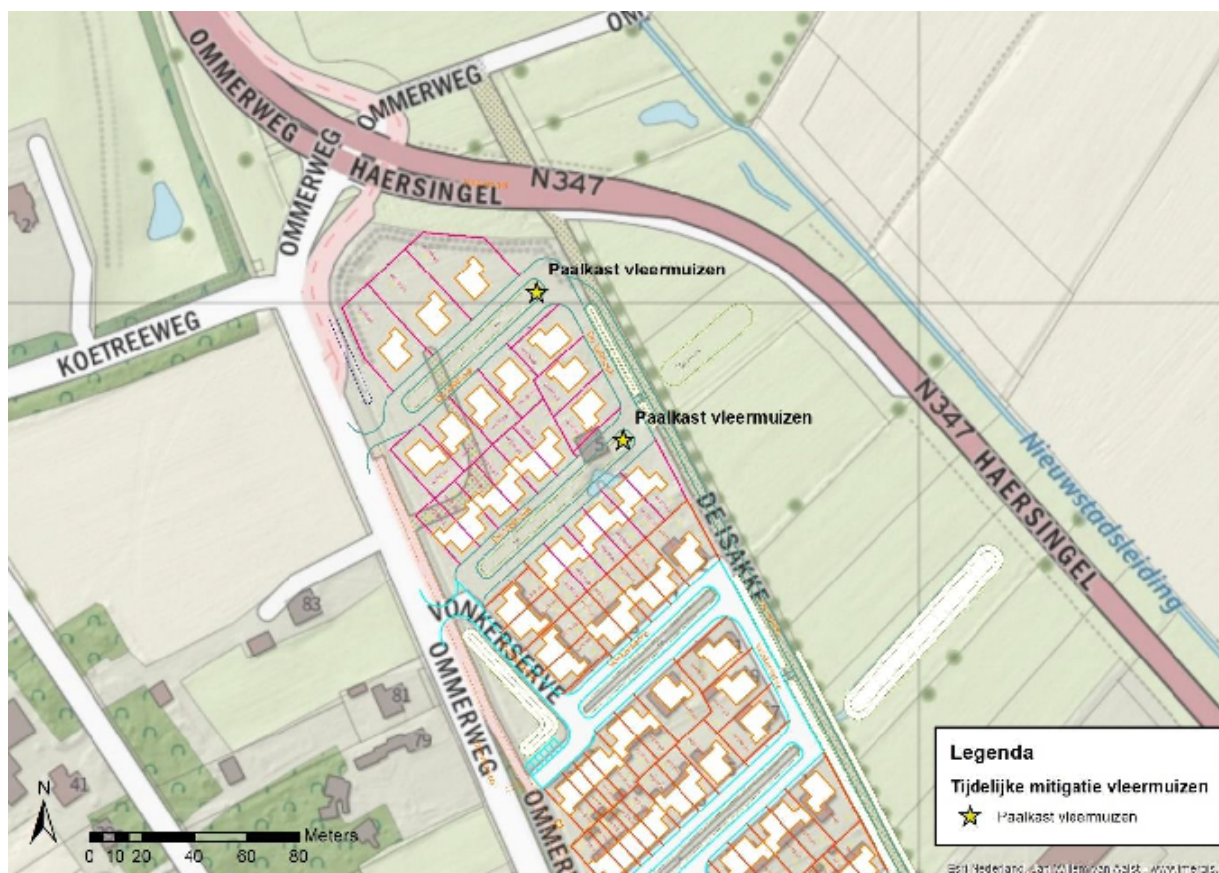
¹⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

BIJLAGE 1 Plaats vleermuistillen

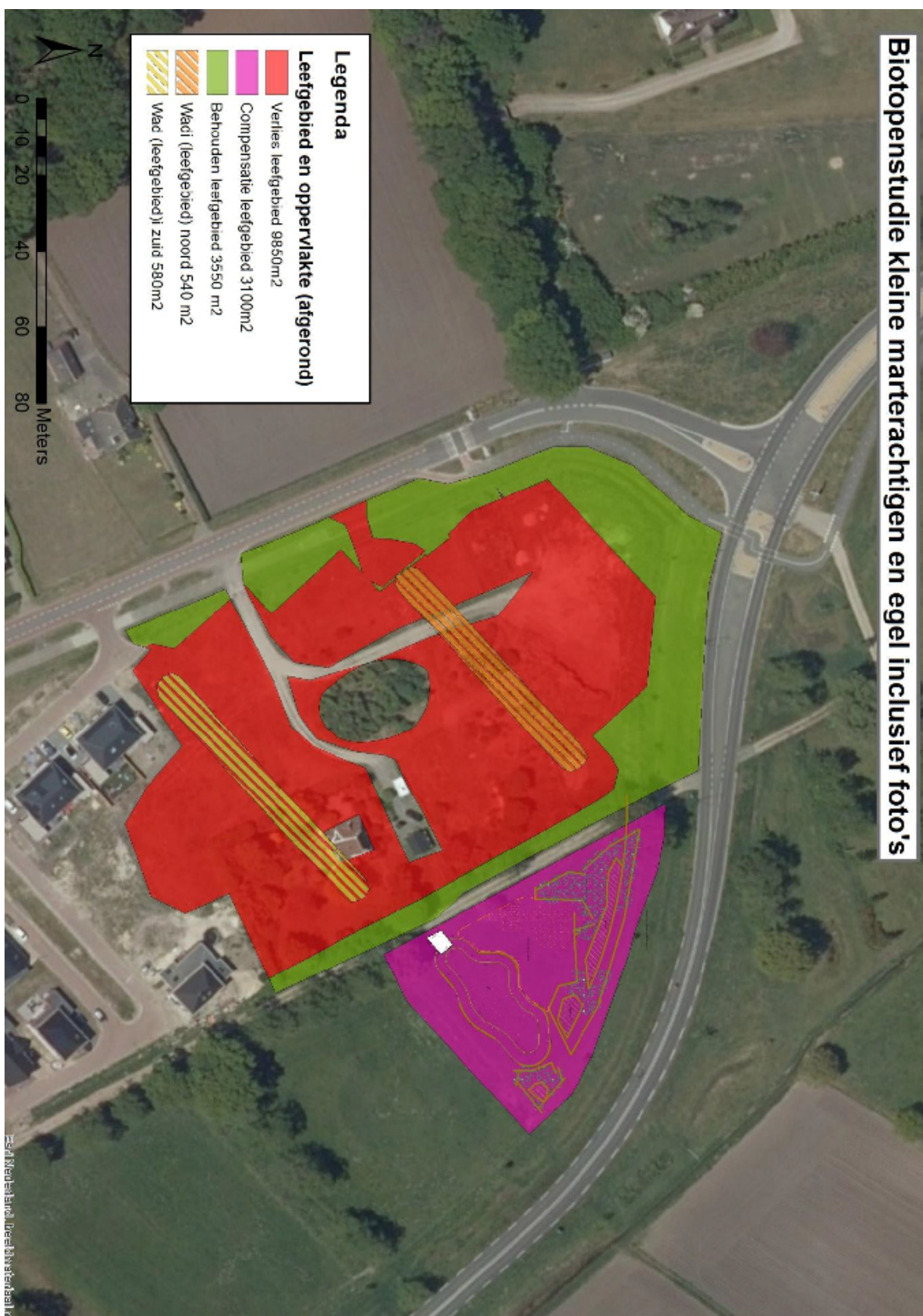
BIJLAGE 2 Mitigatie vleermuizen in woningen

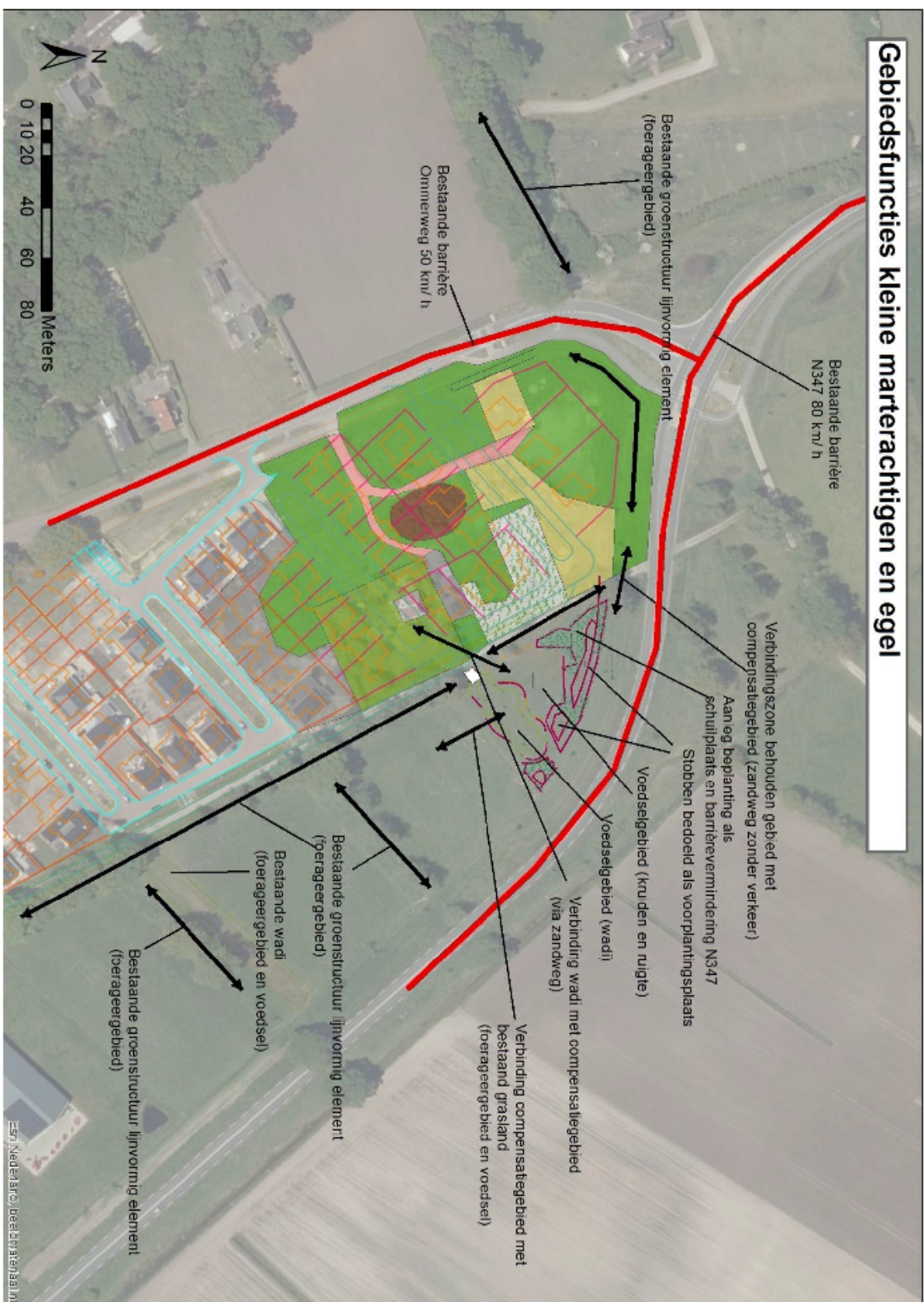
Iedere woning krijgt minstens 2 voorzieningen voor gewone dwergvleermuis en 2 voorzieningen voor de laatvlieger. In totaal komt dit neer op $22 \times 4 = 88$ permanente vleermuisvoorzieningen. Groene woningen in de kaart geven de nieuw te realiseren woningen weer.

[illegible]

Biotopenstudie kleine marterachtigen en egel inclusief foto's

Gebiedsfuncties kleine marterachtigen en egel

BIJLAGE 4 Plangebied ontheffing

